

The logo for SORAPS features the word "SORAPS" in a bold, sans-serif font. The letters "S", "O", "R", and "A" are white, while "P", "S", and "S" are orange. The text is set against a dark blue rectangular background. To the left of this background is a vertical bar with an orange top half and a dark blue bottom half. To the right of the main logo area is a horizontal bar with an orange top half and a dark blue bottom half.

SORAPS

Study of religions
against prejudices
and stereotypes

Religioner og Kroppen

Intellektuelt Output 2, Unit IV

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Version No.	Author, institution	Date/Last Update
3	Giovanni Bulian, Ca' Foscari University of Venice	17/07/2018

Introduktion

Forholdet mellem krop og religion er fyldt med filosofiske og teologiske implikationer i alle religioner. Kroppen har en grundlæggende betydning for forbindelsen med specifikke kulturelle overvejelser om den menneskelige person i verdens forskellige religiøse traditioner. Problemerne med båndet, der forener materie og ånd, drejer sig om kroppen, værdien af denne jordiske eksistens og håbet om et andet liv. Hver religiøs tradition har faktisk uddybet en bestemt opfattelse af eller vision om kroppen for at besvare spørgsmål som "Hvad er legemets natur?", "Hvad er dens skæbne efter døden?", "Hvordan kan mennesker opnå åndelige stadier gennem kropslige forhold?", "Hvad er den normale religiøst korrekte holdning til kroppen?" osv. De forskellige kulturelle svar overvejer derfor kroppen fra et rent moralsk og asketisk perspektiv til kroppens antagelse som et symbol på en højere virkelighed.

[Hvorfor og hvordan studeres kroppen? Metodisk introduktion.](#)

Hinduisme og kroppen

Den hinduistiske tradition har uddybet en kompleks opfattelse af kroppen, ifølge hvilken de legemliggjorte væsener er resultatet af en kombination af materielle og åndelige elementer: materialets substratum gennemsyrrer hele eksistensen (prakriti) og det højeste væsen som evig bevidsthed (Atman, den åndeligt "selv", evighedens gnist i hvert væsen). Kroppens fysiske egenskaber vil også manifestere sig gennem tre forskellige tilstande (guna), som hver især ville udtrykke et andet kendetegn ved kroppen: guddommelighed (sattva), lyst og vedhæng (raja guna) og illusion (tama guna).

Kroppen er også i centrum for et ret komplekst ritualsystem, som generelt vedtages af alle hinduistiske samfund. Nogle af disse kropscentrerede rituelle praksis er for eksempel afklipping af hår af upanayama, husets daglige rituelle afvaskninger og foreskrifter i forhold til døde kroppe. Hårafklipping under den mandlige indvielse er et ritual, der markerede en ung drengs indtræden i fællesskabet af de tre højere samfundsklasser. Ritualproceduren bestod af barbering, vaskning og påklædning med nyt tøj, som den unge indviedebliver iført af sin lærer (guru). I dag kan dette ritual ske til enhver tid før hans bryllup.

Private ritualer, som f.eks. badning og bønner, hører i stedet til overholdelsen af de daglige forpligtelser, herunder omsorg for kropslig renhed og faglige opgaver for at opnå jordiske belønninger og helliggørelsens tilstand, som giver mulighed for at komme i kontakt med det guddommelige. Døde kroppe kræver specifikke ritualer, der går forud for og ledsager kremering. Disse ritualer kan variere afhængigt af mange faktorer, men generelt bliver den afdødes krop vasket og klædt i nyt traditionelt tøj og først lagt på jorden, hvor den er blevet mindet og derefter anbragt på en træbøjle, der bæres på skuldrene til stedet for kremering.

Endelig skal dansens religiøse rolle nævnes, da dans i hinduismen er en ekspressiv form, der betragtes som et raffineret åndeligt sprog, der kan forbinde kroppen med den guddommelige sfære. Kodificerede symbolske betydninger af bevægelser, hænderens holdninger (mudra) og dansens rytmiske bevægelser fremkalder den guddommelige oplevelse i danseren såvel som i tilskuerne.

Mere information kan findes om:

[Kroppen i hinduismen](#)

[Det hinduistiske liv: de fire livsstadier, overgangsritualer og hverdagskult](#)

[Gurufiguren](#)

[Upanishaderne og hinduernes fælles verdensanskuelse](#)

Hinduistisk ablusion i Alagarkoil, nær Madurai (Tamil Nadu, Indien). Foto af: [Claude Renault](#)

Hebraisk religion og kroppen

I jødedommen betragtes sjælen og kroppen som en enkelt enhed, der udgør menneskets personlighed. I Bibelen er legemet repræsenteret som en statue lavet af jord, der kommer til liv takket være Guds guddommelige ånde (rûach) eller som et tempel for Herren. Ifølge jødedom er kropsorganets materielle placering af Guds åndedræt noget, der skal respekteres og bevogtes gennem regler og kropspraksis, som definerer den troendes tilstand og renhed. Positive og negative forskrifter vedrørende renhed accepteres for at holde pagten mellem Gud og hans folk. Selvom der findes forskellige rituelle skikke vedrørende kroppen (f.eks. har de ortodokse retninger en streng dresscode), er der nogle almindelige kropslige praksisser inden for de forskellige strømme af jødedom (ortodokse, ultra-ortodokse og reformation). Jødedommen er et system af liv, hvor alle øjeblikke også leves på et ritualniveau: omskæring ved livets begyndelse, religiøst flertal i overgangen fra puberteten til ungdommen, ægteskabet og skabelsen af en ny familie i voksenalderen og til sidst døden. Omskæring (brit milà) er den pagt, der binder Israels mænd med Gud. Omskærelsen er den pagt, der binder Israels mænd med Gud, og omskærelsens forpligtelse falder på faderen, der generelt overdrager denne opgave til en omskriver. Korporal praksis er også involveret under bryllup ceremoni: I ortodokse og konservative samfund er kvinden forpligtet til at fordybe sig i det museiske rituelle bad ved afslutningen af menstruationens urenhed eller før

brylluppet. Jødiske rituelle ablutioner har to hovedformer: tevilah, som består i en fuldstændig nedsænkning af kroppen, som har afgørende betydning i ortodokse og konservative samfund, og netilat yadayim, det vil sige ritualer om vask af hænder med en karaffel. Rituel forberedelse af afdødes legeme spiller også en vigtig rolle for jødedommen. Når en person dør, tager de nærmeste pårørende sig straks af afdøde: kroppen er dækket af et ark og overvåges altid af en slægtning og efterlades aldrig alene. Det vaskes derefter med vand hældt i henhold til en rensende rite og derefter indpakket i en simpel hvid hylde som et tegn på renhed. Kroppen pakkes derefter ind i et sjal med frynser, hvorpå der opstilles præstationer af religiøs oprindelse. Den jødiske religion, som tror på, at en afdødes legeme vender tilbage til oprindelseslandet og hans sjæl når guddommelighed, sørger for dets begravelse og forbyder udtrykkeligt balsamering eller kremering.

Mere information kan findes om

- [Kroppen i jødedommen](#)
- [De vigtigste jødiske ritualer og praksisser](#)
- [De vigtigste jødiske ritualer og praksisser: Den daglige cyklus](#)

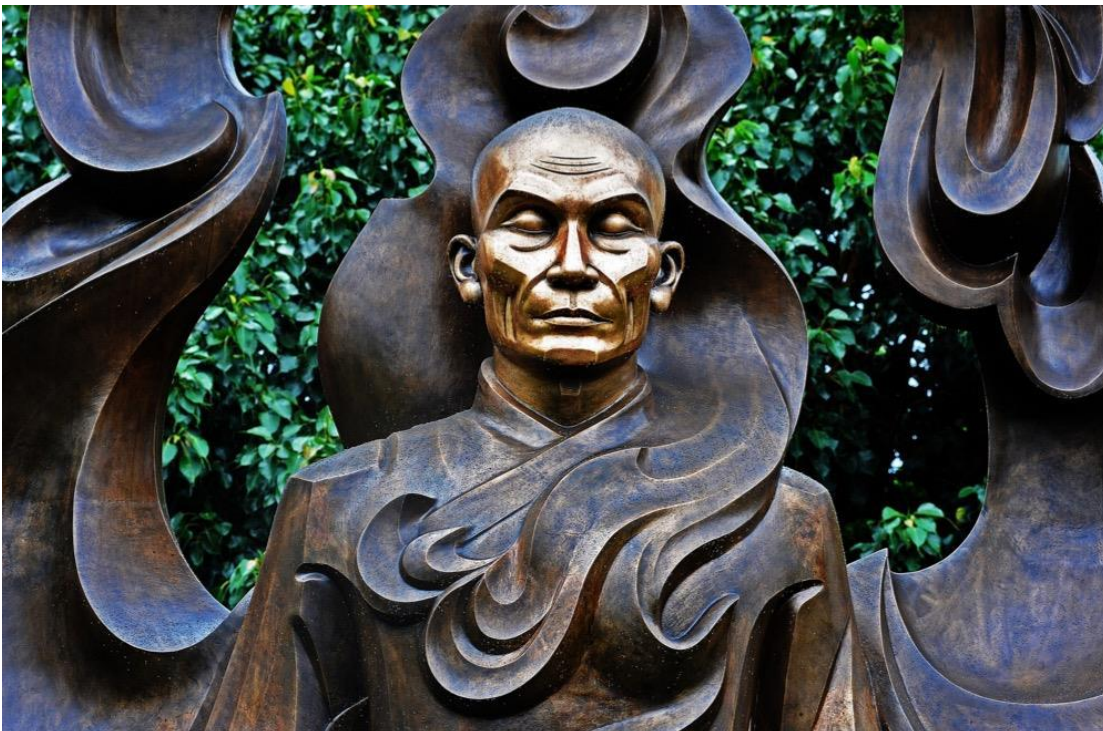

En brit milà ceremoni. Foto af [Joseph Schafler](#)

Buddhisme og kroppen

Den buddhistiske tradition har udviklet et komplekst doktrinært system centreret om krop og sind, der forstås som en enkelt menneskelig enhed. Ifølge buddhismen ville materiens form bestå af fem ubevægelige komponenter kaldet skandha (form, følelse, opfattelse, mentale formationer og bevidsthed): Mennesket er dannet af en række indbyrdes afhængige elementer, som komponerer den følelsesmæssige, fysiske og kognitive tilstand af hver enkelt person. I forhold til kroppen lærte den historiske Buddha også behovet for at undgå de to ekstremer af selvtilfredshed og selvforagtelse, som er overdreven adfærd, der ikke fører til åndelig befrielse. Denne sti, også kendt som "middelvejen", undgår de to ekstremer: glæden gennem den blotte tilfredshed af sanselige nydelser og selvforstærkning med forskellige former for askese. Kroppen er central for mange buddhistiske tanker, især i forbindelse med esoterisk buddhisme, som mener, at det er muligt at realisere sin Buddhatur i løbet af dette liv uden at skulle vente på et uberegneligt antal genfødsler takket være en vis indvielse og udøvelse af discipliner i krop, tale og sind.

Legemet er også centralt i novicens indvielsesritual: tonsure-ritualet er en måde at fordømme forfængelighed og verdslige måder repræsenteret af hår. Det skal introducere nybegynderen til en ny vej for religiøs udvikling eller aktivitet. I nogle tilfælde kan legemet, selvom det er sjældent, ikke blot være et middel til indvielse af klosterlivet, men det kan også bruges som et middel til politisk protest. Der har også været tilfælde af selvforankring af buddhistiske munke og nonner til at protestere mod diskriminerende behandling eller krig. Skønt disse episoder af ekstrem vold kan være i modstrid med Buddhismens hovedlære, især med princippet om ikke-vold, må de betragtes som en handling til at glemme sig selv og ofre sig for andre. Selvopofrelse viser medfølelse og kærlighed til sin næste: Det handler om at påberåbe sig rettigheden til at beskytte folk, men samtidig er det ikke-voldeligt mod fjender.

Monument i Vietnam til minde om en munk, der satte sig i brand for at protestere mod Buddhismens undertrykkelse i 1960'erne. [Kilde](#)

Mere information om:

[Buddhisme og kroppen](#)

[Introduktion til buddhisme. En kort gennemgang](#)

[De vigtigste doktriner \(1\). Karma og Samsara](#)

[De vigtigste doktriner 2. Fire ædle sandheder, Oplysning og Nirvana](#)

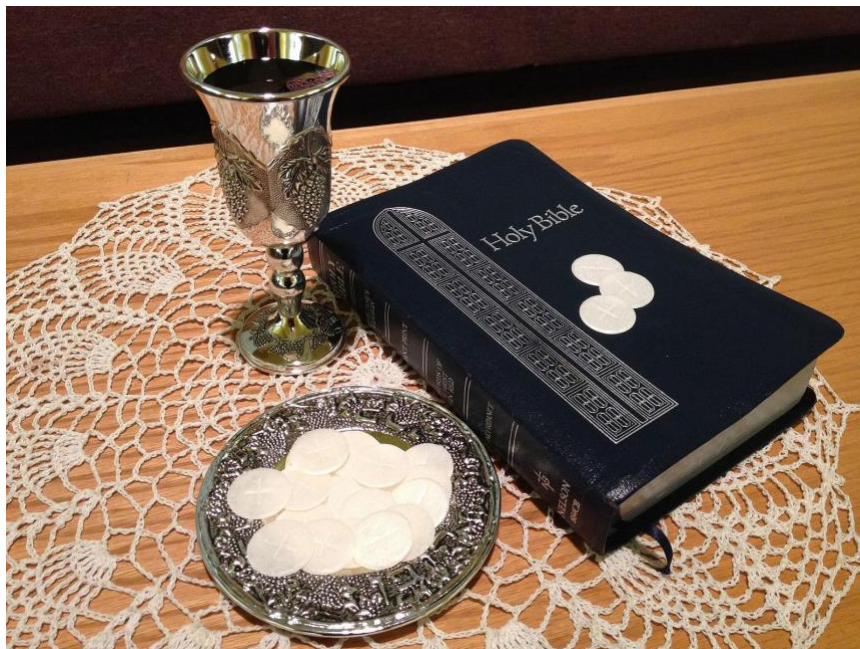
Venstre: Kronragning af en buddhistisk novice i Thailand. Foto af [Tevaprapas Makklay](#), Public Domain. Højre: Buddhistisk munk i Myanmar, Foto af [Niels Steeman](#)

Kristendom og kroppen

I kristen tradition er kroppen set som et sted for åndelig viden, moral og opstandelsens håb. I Det Gamle Testamente er sondringen mellem sjæl og krop, mellem ånd og materie, helt fremmed for det bibelske budskab. Disse sondringer er snarere et resultat af en afspejling af religiøs og filosofisk karakter, som derefter kan placeres i den græske filosofi, hvor den devaluerede kropsdimension blev modsat af den åndelige dimension, hvori menneskets autentiske essens bestod. Ifølge bibelskrifterne betragtes sjæl og krop som to komplementære elementer, der udgør mennesket. Kristendommen anser derfor den kropslige dimension som en væsentlig dimension af personen:

Opstandelsen, ifølge den kristne tro, foregår gennem kroppen. Selv i kristne religiøse aktiviteter spiller legemet en meget vigtig rolle i forskellige aspekter af troendes liv. Dåben eller nadveren til indførelse i kristne kirker blev administreret gennem nedsænkning af kroppen i vand (selvom det i dag er almindeligt bare at hælde vand over panden). En anden vigtig kristen praksis, der involverer kroppens symbolik, er Herrens nadver, også kaldet eukaristien, der er udpeget til at fejre Jesu kropslige offer for universel frelse. Ifølge evangeliet delte han sit endelige måltid med sine apostle i Jerusalem før hans korsfæstelse og sagde "Dette er mit legeme", "Dette er mit blod." Nogle (katolikker) tror at brød og vin faktisk bliver til Jesus' krop og blod. Andre (f.eks. Calvinister) tror på hans åndelige tilstedeværelse.

I kristen tro blev kyskhed (dvs. seksuel afholdenhed) betragtet som en stor dyd. Andre moralske aspekter, der involverer kroppen, såsom kvinders status, prævention inden for ægteskab, abort, homoseksualitet, præst cølibat, er underlagt forskellige meninger blandt kristne.

Herrens nadver: værten er en ævle af brød udelukkende lavet af hvede og frisklavet, sædvanligvis af cirkulær form. Det er usyret brød, i overensstemmelse med forskrifterne i Det Gamle Testamente (2. Mosebog 12). Foto af [John Snyder](#)

Mere information om:

- [Kroppen i kristendommen](#)
- [Kristendommens opståen](#)
- [Liturgi og kultsteder](#)
- [Hellige skrifter, kanoniske og apokryfe](#)
- [Trosbekendelsen og dogmer](#)

Islam og kroppen

Ifølge islamisk tradition skabte Gud manden fra ler og åndede livets ånd ind i ham. Derefter modtog mennesket tre gaver fra Gud: intelligens, vilje og evnen til at tale og tilbede. På grund af disse gaver anses mennesker for at være de ædleste af Guds skabninger. Selvom det er sammensat af materie og ånd, er mennesket i Islam en udelelig enhed, og mange muslimske praksis vedrører hele kroppen. Rituel rensning af kroppen er specielt fokuseret på forberedelsen af bønnens og anbefales, når visse handlinger forekommer, for eksempel: søvn, kontakt med det modsatte køn (afhængigt af tankegang) eller tab af bevidsthed. Ritualrensning har form af ablusion, i mindre form (wudū ') eller en større form (ghusl), afhængigt af omstændighederne. Et andet vigtigt aspekt af det muslimske religiøse liv er omskærelsespraksissen. Selv om der ikke er nogle historiske kilder, der bekræfter oprindelsen af denne praksis, anerkendte muslimske traditioner det som en præ-islamisk tilpasset rite blandt araberne.

Blandt de fem vigtige praksisser, der kaldes Islams "fem søjler", er der fasten i løbet af måneden Ramadan for at fejre Guds åbenbaringer til Muhammad. Hengivne muslimer afholder sig fra mad, væsker (selv vand), tobak og sex fra daggry til solnedgang. Denne korporlige selvfornægtelse menes at fokusere den hengivne på Guds tilstedeværelse og øge deres følelse af Guds velsignelses overflod. Kroppen spiller også en vigtig rolle i islamisk begravelsespraksis: vask af kroppen er for eksempel et grundlæggende øjeblik og udgør den sidste oprensning, en slags forpligtelse uden udførelse, som kroppen ikke kan deponeres i jorden.

Mere information om:

- [Islam og kroppen](#)
- [Underet om menneskets skabelse i islamiske fortællinger](#)
- [Billedets rolle i islam](#)

En muslimsk begravelse bevæger sig ind i den gamle by via Damaskusporten, Jerusalem, 1900 ca. Britisk mandatperiode eller tidligere. Kilde: Bibliotek af kongresbilleder og fotografier Division Washington, D.C. 20540 USA.